

Nationalräkenskaper 2010

National Accounts 2010

I korta drag

Definitiv beräkning av BNP för år 2010

Nationalräkenskaperna har nu uppdaterats med mer detaljerade statistikuppgifter för år 2010 och systemet har avstämts med hjälp av tillgångs- och användningstabeller för de 400 ingående produktgrupperna.

Vid årsberäkningarna används det mest detaljerade underlag som finns att tillgå. Det är bland annat uppgifter om produktionen fördelad på ett antal olika produkter samt information om insatsförbrukning inom respektive bransch, vilket saknas vid de kvartalsvisa sammanställningarna.

En stor skillnad mellan kvartals- och årsberäkningarna är således att det är möjligt att beräkna ett förädlingsvärde som skillnaden mellan produktionsvärde och insatsförbrukning för respektive bransch. I och med att produktionen fördelas på olika produkter är det också möjligt att göra avstämningar mellan tillförsel och olika användningar per produkt. Men även underlagen för investeringar, lager, hushållskonsumtion och offentlig verksamhet är mer heltäckande och detaljerade när årsberäkningarna görs. Vidare görs prisomräkningar – deflatering – på en betydligt mer detaljerad nivå i årsberäkningarna. Deflatering sker av såväl produktion som insatsförbrukning var för sig, s.k. dubbeldeflatering.

Revideringarnas inverkan på BNP samt olika delaggregat redovisas i följande tabell.

Förändring jämfört med tidigare beräkning (volymförändring %)

	Def 2010	Prel 2010*
BNP	6,6	6,2
Hushållskonsumtion	4,0	3,7
Offentlig konsumtion	2,1	1,9
Fasta bruttoinvesteringar	7,2	7,7
Lager, bidrag	2,2	2,1

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Annika Damm, SCB, tfn 08-506 949 92, fornamn.efternamn@scb.se
Mattias Bågling, SCB, tfn 08-506 945 27, fornamn.efternamn@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-3106 Serie NR-Nationalräkenskaper 10 SM 1202. Utkom den 14 september 2012.
URN:NBN:SE:SCB-2012-NR10SM1202_pdf
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Export	11,4	11,7
Import	12,0	12,7
Näringslivets förädlingsvärde	8,5	8,2
Medelantal sysselsatta i näringslivet	2,1	1,9
Arbetade timmar i näringslivet	4,4	4,4

* Prel 2010 avser uppgifter publicerade i maj 2012.

De nya uppgifterna har medfört en justering av BNP-tillväxten för år 2010 från tidigare 6,2 procent till 6,6 procent.

Förändringar i bidraget till BNP

De nya beräkningarna visar följande förändringar i hur bidraget till BNP:s volymutveckling (inklusive importinnehåll) fördelar sig på olika delaggregat.

Förändringar i bidraget till BNP

	Def 2010	Prel 2010*
Hushållens konsumtion	2,0	1,8
Offentlig konsumtion	0,6	0,5
Fasta bruttoinvesteringar	1,3	1,4
Lagerinvesteringar	2,2	2,1
Export	5,5	5,6
Import	-5,0	-5,3
BNP	6,6	6,2

* Prel 2010 avser uppgifter publicerade maj 2012.

Utrikeshandelns, dvs. exporten minus importen, bidrag till tillväxten uppgick år 2010 till 0,5 procentenheter.

Inverkan av prisomräkning

Vid årets beräkningar har prisomräkningen, mätt som BNP-deflatoren, förändrats från 101,0 till 100,8 för år 2010, jämfört med den preliminära kvartalsberäkningen. Värdet i löpande pris har för 2010 höjts med cirka 7 mdkr från 3 331 till 3 338 mdkr samtidigt som värdet i föregående års priser är höjt med 13 mdkr.

Deflaterer

	Def 2010	Prel 2010*
BNP	100,8	101,0
Import	100,2	99,7
Hushållskonsumtion	101,5	101,4
Offentlig konsumtion	101,4	101,7
Bruttoinvesteringar	100,4	100,1
Fasta bruttoinvesteringar	100,5	100,2
Näringslivet	100,2	100,0
Staten	102,5	100,4
Kommuner	101,9	101,3
Export	99,5	99,5

* Prel 2010 avser uppgifter publicerade maj 2012.

Inkomster och sparande för institutionella sektorer

Sveriges finansiella sparande mot utlandet uppgick till 221 miljarder kronor under 2010 vilket är en revidering med knappt en miljard kronor jämfört med den senaste publicerade uppgiften från i maj 2012. Sveriges totala finansiella sparande ökade med 12 miljarder under 2010 jämfört med 2009. Uppgifterna för 2009 är också uppreviderade med knappt 1 miljard kronor då uppdaterade uppgifter gällande betalningsbalansen tagits in i beräkningen. I tabellen nedan redovisas utfall samt revideringar av det finansiella sparandet för de olika institutionella sektorerna för åren 2008-2010.

Finansiellt sparande för olika sektorer, miljarder kronor, löpande priser

	Finansiellt sparande			Revideringar		
	2010	2009	2008	2010	2009	2008
S1 Totala ekonomin	221	209	277	1	1	0
S11+12 Företag	128	90	110	5	4	-1
S11 Icke-finansiella företag	90	44	33	16	4	0
S12 Finansiella företag	38	46	77	-11	0	-1
S13 Offentlig sektor	-1	-30	69	1	0	0
S1311 Staten	-13	-26	42	1	0	0
S1313 Kommuner	6	-9	-4	0	0	0
S13131 Primärkommuner	4	-7	-4	0	0	0
S13132 Landsting	1	-1	0	0	0	0
S1314 Socialförsäkring	6	5	31	0	0	0
S14+15 Hushåll inkl icke-vinstdrivande organisationer	93	148	95	-5	-3	1
S14 Hushåll	89	144	84	-7	-3	1
S15 Hushållens icke-vinstdr. org.	4	4	10	3	0	0
S1N Ofördelad sektor	1	1	3	0	0	0

De icke-finansiella företagen samt samtliga delsektorer inom den offentliga sektorn ökade det finansiella sparandet medan de finansiella företagen och hushållssektorn minskade det finansiella sparandet under 2010 jämfört med 2009.

De icke-finansiella företagen uppvisade ett finansiellt sparande på 90 miljarder kronor under 2010 vilket var en ökning med 46 miljarder jämfört med 2009. Uppgifterna för de icke-finansiella företagen har reviderats upp med 4 miljarder 2009 och 16 miljarder 2010 i samband med denna publicering jämfört med de senaste publicerade uppgifterna från i maj 2012. De finansiella företagens finansiella sparande uppgick till 38 miljarder kronor under 2010 vilket är en minskning med 8 miljarder jämfört med 2009. De finansiella företagens uppgifter har reviderats ned med 11 miljarder 2010.

Den offentliga sektorns finansiella sparande förbättrades med 30 miljarder kronor under 2010 jämfört med 2009 och hamnade -1 miljard kronor för helåret 2010. Statens finansiella sparande var negativt under 2010 och uppgick till -13 miljarder kronor medan primärkommunerna, landstingen samt socialförsäkringssektorn uppvisade positiva siffror + 4, +1 respektive + 6 miljarder kronor i finansiellt sparande under 2010. Det finansiella sparandet för de offentliga delsektorerna reviderades som mest med 1 miljard vilket var statens förbättrade siffror för 2010 jämfört med tidigare beräknade siffror.

Hushållssektorns finansiella sparande inklusive dess icke-vinstdrivande organisationer (HIO) uppgick till 93 miljarder kronor under 2010 vilket är en minskning med 56 miljarder jämfört med 2009. Det finansiella sparandet för hushållen inklusive dess icke-vinstdrivande organisationer har reviderats upp med 1 miljard för 2008, ned med 3 miljarder 2009 och ned med 5 miljarder kronor för 2010 i samband med denna publicering jämfört med uppgifter publicerade i maj 2012. Revideringen 2008 beror på att hushållens sparande i tjänstepensioner reviderats upp med 1 miljard och revideringen 2009 beror på att hushållens inkomster från utdelningar reviderats ned med 3 miljarder.

S14+15 Hushåll inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer

	2010	2009	2008	Rev. 2010	Rev. 2009	Rev. 2008
Disponibla inkomster, löpande priser, mdkr	1655	1605	1542	4,3	-3,1	0
Disponibla inkomster, real utveckling, procent	1,6	2,0	2,3	0,4	-0,2	0
Sparkvot	8,3	11,0	9,0	-0,1	-0,2	0,1

Hushållssektorns disponibla inkomster, inklusive dess icke-vinstdrivande organisationer, uppgick till 1655 miljarder kronor i löpande priser under 2010. Den reala disponibla inkomstökningen uppgick till 1,6 procent 2010 jämfört med 2009. Sparkvoten uppgick till 8,3 procent. Revideringar av inkomster, inkomstutveckling samt sparkvot framgår av tabellen ovan. Hushållens disponibla inkomster och sparande är nedreviderade 2009 då utdelnings inkomsterna för de egentliga hushållen reviderats ned med 3 miljarder kronor. Effekten på reala inkomstutvecklingen är -0,2 procentenheter och effekten på sparkvoten är också -0,2 procentenheter. Sparandet har reviderats upp 2008 då hushållen sparande i tjänstepensioner reviderats upp med 1 miljard kronor. Effekten på sparkvoten är + 0,1 procentenheter 2008. Revideringarna 2010 beror på att de detaljerade årsberäkningarna nu genomförts vilket innebär att alla delar av beräkningen ses över och kompletteras med årskällor i vissa fall. De disponibla inkomsterna för den totala hushållssektorn inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer har reviderats upp med 4 miljarder 2010. Konsumtionsutgifterna för hushållen och dess icke-vinstdrivande organisationer har reviderats upp med 6 miljarder kronor. Sparkvoten har reviderats ned med 0,1 procentenheter. Den reala disponibla inkomstutvecklingen har reviderats upp med 0,4 procentenheter 2010 vilket förklaras av att uppgifterna för de disponibla inkomsterna reviderats både 2009 och 2010.

De egentliga hushållens disponibla inkomster uppgick till 1599 miljarder kronor under 2010 vilket är en real ökning med 1,6 procent jämfört med 2009. Sparkvoten uppgick till 8,3 procent vilket är en minskning med 2,8 procentenheter jämfört med sparkvoten 2009.

S14 Hushåll

	2010	2009	2008	Rev 2010	Rev 2009	Rev 2008
Disponibla inkomster, löpande priser	1599	1551	1483	2,6	-3,1	0
Disponibla inkomster, real utveckling, procent	1,6	2,6	2,3	0,3	-0,2	0
Sparkvot	8,3	11,1	8,6	-0,3	-0,2	0,1

De disponibla inkomsterna består av ett flertal komponenter så som inkomst av näringsverksamhet, löner, kapitalinkomster och olika transfereringsinkomster på inkomstsidan och skatter, sociala avgifter, kapitalutgifter och andra transfereeringar på utgiftssidan. Dessa flöden summeras ihop till disponibel inkomst. Nedan redovisas ett sammandrag av hushållens disponibla inkomster enligt nationalräkenskaperna.

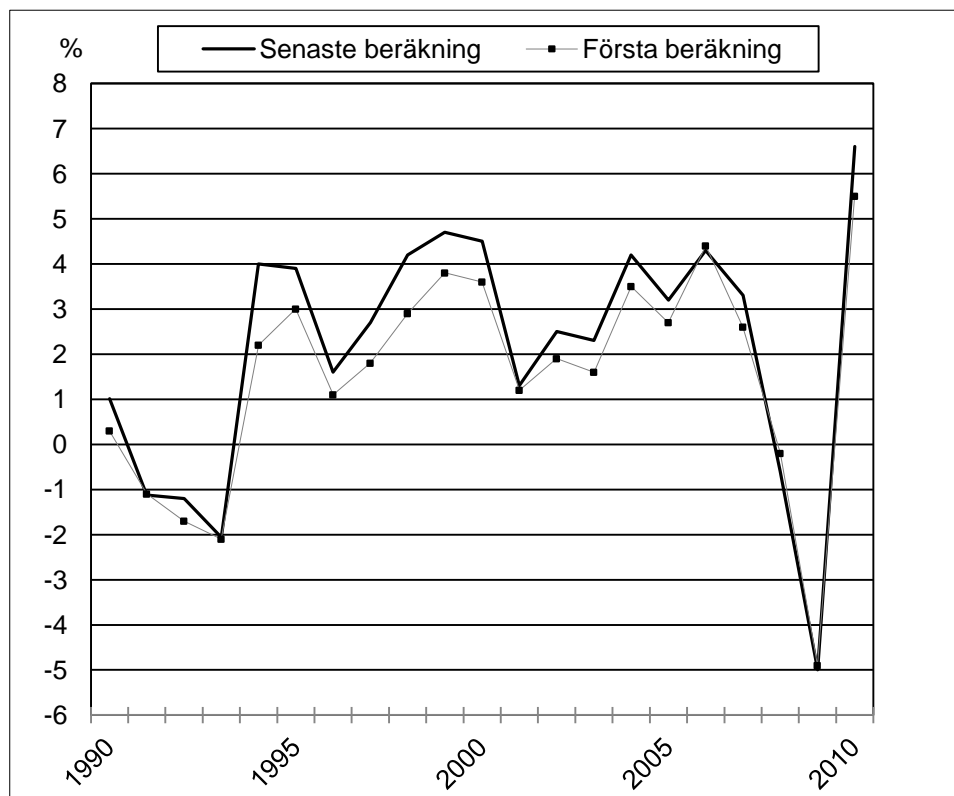
S.14 Hushållens disponibla inkomster, miljarder kronor, löpande priser

	2009	2010	Utv.
1. Överskott av enskild näringsverksamhet och egna hem (B2n+B3n)	141	148	5,3%
2. Löneinkomster (D11)	1 305	1 346	3,1%
3. Kapitalnetto (D4.REC-D4.PAY)	116	113	-3,2%
4. Sociala förmåner (D62.REC)	574	582	1,5%
5. Netto av sociala avgifter (D12.REC-D6111.PAY-D612.PAY)	12	12	3,8%
6. Summa 1+2+3+4+5	2 148	2 202	2,5%
7. Egenavgifter och egenföretagares sociala avgifter (D6112.PAY+D6113.PAY)	-57	-52	-9,3%
8. Inkomstskatter (D5.PAY)	-517	-528	2,1%
9. Summa 7+8	-574	-580	1,0%
10. Andra löpande transfereringsinkomster (D7.REC)	50	52	4,5%
11. Andra löpande transfereringsutgifter (D7.PAY)	-73	-75	3,2%
12. Summa 10+11	-23	-23	0,1%
13. Disponibla inkomster 6+9+12 (B6n)	1 551	1 599	3,1%
14. Disponibel inkomst, fasta priser (B6real)	1 593	1 619	1,6%

Allmänt om revideringar av BNP

Diagrammet nedan visar en jämförelse av BNP-utvecklingen enligt den allra första beräkningen och enligt den senaste beräkningen. Den första beräkningen utgör summan av de fyra kvartalsberäkningarna under året. Den publiceras i månadsskiftet februari/mars efterföljande år. Kvartalsberäkningarna bygger på ett mycket mer aggregerat underlag och på indikatorer som t.ex. försäljningsutvecklingen utan information om kostnadssituationen. Underlaget vid årsberäkningarna finns på en helt annan detaljnivå.

BNP-utvecklingen enligt första och senaste beräkning

De första beräkningarna, dvs. kvartalsberäkningarna, för åren före 1999, gjordes dessutom med utgångspunkt från SNA 68, medan perioden därefter bygger på SNA 93 och ENS 95. Definitioner och omfattning har ändrats mellan dessa manualer/förordningar.

Underlaget för beräkningarna har också förändrats. Exempelvis har den årsvisa företagsstatiken blivit heltäckande från och med 1997. Även den kvartalsvisa omsättningsstatistiken har byggts ut successivt och omfattar nu nästan alla tjänstebranscher. Utveckling av nya prisindex pågår ständigt och dessa tas in i beräkningarna efter hand.

Men redovisningen ovan är ändå de utvecklingstal som har beräknats vid olika tillfällen. Det framgår ganska tydligt att kvartalsberäkningarna haft en tendens att underskatta den utveckling som senare har beräknats med hjälp av årsdata. Den genomsnittliga revideringen av BNP ligger för den här redovisade perioden på 0,58 procentenheter.

Innehåll

Definitiv beräkning av BNP för år 2010	1
Förändring jämfört med tidigare beräkning (volymförändring %)	1
Förändringar i bidraget till BNP	2
Förändringar i bidraget till BNP	2
Inverkan av prisomräkning	2
Deflatorer	2
Inkomster och sparande för institutionella sektorer	3
Allmänt om revideringar av BNP	6
Fakta om statistiken	8
<hr/>	
Begreppsförklaringar	8
In English	23
<hr/>	
Final annual GDP estimate for 2010	23
Changes compared to earlier estimate (volume %)	23
Changes in the contribution to GDP growth	24
Changes in prices	24
Deflator	24
Income and savings for institutional sectors	25
In general about GDP revisions	28

Fakta om statistiken

Begreppsförklaringar

Affärsverk

Se *Kvasibolag*.

Arbetade timmar

Arbetade timmar avser totalt faktiskt arbetade timmar under året.

Arbetsproduktivitet

Arbetsproduktivitet definieras som *förädlingsvärde* per arbetad timme. Produktivitetsförändringen utgör förändringen av *förädlingsvärdet* i fasta priser i relation till förändringen i antalet arbetade timmar.

Avskrivning

Se *Kapitalförslitning*.

Baspris

Det prisbegrepp som används för att värdera *produktion* och *förädlingsvärde* i Nationalräkenskaperna (NR). Baspriset är det pris, som producenten får behålla i egen ficka, för en producerad enhet av en vara eller tjänst. Baspriset branschvis exkluderar handels- och transportmarginaler. För totala ekonomin gäller följande relation mellan olika prisbegrepp:

Marknadspris/Mottagarpris
- *produktskatter*
+ *produktsubventioner*
= Baspris
- *övriga produktionsskatter*
+ *övriga produktionssubventioner*
= *Faktorpris*

Betalningsbalansen

En sammanställning av ett lands reala och finansiella transaktioner med omvärlden under en given tidsperiod.

BNI

Se *Bruttonationalinkomst*.

BNP

Se *Bruttonationalprodukt*.

Bokföringstidpunkt

Nationalräkenskapssystemet redovisar flöden när de ekonomiska värdena skapas, transformeras eller förstörs liksom när fordringar eller åtaganden uppkommer, förändras eller upphör (accrual-principen). Det innebär att *produktion* redovisas när den produceras, inte när den betalas av köparen, och försäljningen av en *tillgång* redovisas när tillgången byter ägare, inte när de återföljande betalningarna genomförs. Ränta redovisas under den bokföringsperiod den är upplupen, oavsett om den verkligen betalas under den perioden eller inte (ENS § 1.57). Jämför *Kassamässig bokföring*.

Brutto

I nationalräkenskaperna (NR) är vanligtvis skillnaden mellan en brutto- och en nettopost *kapitalförslitningen*. Exempel på saldoposter som redovisas både brut-

to och *netto* är nationalprodukten (*BNP/NNP*), nationalinkomsten (*BNI/NNI*) och *driftsöverskottet*.

Bruttoinvestering

Bruttoinvestering omfattar:

- *fast bruttoinvestering*
- *lagerinvestering*
- *värdeföremål* (anskaffning minus avyttring)

Bruttoinvestering innebär investering före avdrag av periodens *kapitalförslitning*. *Nettoinvestering* erhålls genom avdrag av *kapitalförslitning* från periodens bruttoinvestering.

Bruttonationalinkomst (BNI)

Summan av alla inkomster i ett land under en period, vanligtvis ett år. Bruttonationalinkomst (till *marknadpris*) är lika med *BNP* minus *primära inkomster* som inhemska enheter betalar till utländska enheter plus *primära inkomster* som inhemska enheter erhåller från *utlandet*.

Bruttonationalprodukt (BNP)

Bruttonationalprodukten är värdet av alla de varor och tjänster som produceras i landet för användning till *konsumtion*, *export* och investeringar under en period, vanligtvis ett år eller ett kvartal.

Bruttonationalprodukten till *marknadpris* kan beräknas på tre sätt:

- *BNP* är summan av *förädlingsvärden brutto* för de olika *institutionella sektorerna* eller de olika branscherna plus *produktskatter* minus *subventioner* (vilka inte har allokerats till *sektorer* eller branscher). *BNP* är också *saldoposten* i produktionskontot för den totala ekonomin.
- *BNP* är summan av inhemska *institutionella enheters* slutliga användning av varor och tjänster (*faktisk konsumtion* och *bruttoinvestering*), plus *export* minus *import* av varor och tjänster.
- *BNP* är summa användning i kontot för den totala ekonomins inkomstbildning (*löner och sociala avgifter*, *skatter* minus *subventioner* på produktion och import, *driftsöverskott brutto* och *sammansatt förvärvsinkomst* för den totala ekonomin). (ENS, § 8.89).

Bytesförhållande gentemot utlandet (Terms of Trade)

Förhållandet mellan prisnivåerna för landets *export* och *import*. Landets bytesförhållande förbättras när exportpriserna stiger och försämras när de sjunker i förhållande till importpriserna.

C.i.f. (Cost, Insurance, Freight)

C.i.f.-priset är priset på en vara som levererats till det importerande landets gräns eller priset på en tjänst, som levererats till en inhemsk enhet, före betalning av tull eller andra importskatter eller handels- och transportmarginaler inom landet. Inkluderat i c.i.f.-priset är kostnader för försäkringspremier och frakt som måste subtraheras för att komma fram till *f.o.b.-priset* vilket är den värdering som skall användas för total *import* och *export* i nationalräkenskaperna.

Uppgifterna över export och import i NR bygger på insamlade fakturavärden. SCB har inte fått ett tillräckligt säkert dataunderlag för att kunna göra omräkningar av varuhandeln mellan EU-länderna till att motsvara värderingen enligt till *f.o.b./c.i.f.*. Därför har ett avsteg från denna princip har gjorts.

Redovisningen av export och import av tjänster är beroende av hur kostnaderna för frakt av varor som exporterats och importerats över svensk gräns har medräknats i de uppgifter som ges om export och import av varor. Estimaterna för export respektive import blir olika i de båda metoderna men valet av metod påverkar inte exportnettot.

COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose)

En internationell klassifikation som grupperar hushållens konsumtion efter dess ändamål. T.ex. innefattar ändamålet kläder utgifter för klädesplagg, klädtyger, accessoarer och klädreparationer. Hushållens konsumtionsutgifter indelas även efter varaktighetsgrupper med koppling till COICOP. De indelas i varaktiga, delvis varaktiga och icke varaktiga varor. COICOP-klassifikationen finns i EU:s klassifikationsdatabas RAMON (<http://europa.eu.int/comm/eurostat/ramon>).

COFOG (Classification of the Functions of Government)

En internationell klassifikation som grupperar offentliga sektorns utgifter efter deras funktion eller ändamål. COFOG förbättrar överblicken över den offentliga sektorns utgifter och förenklar både nationella och internationella jämförelser. Med hjälp av klassifikationen indelas även konsumtionsutgifterna i *individuell* och *kollektiv konsumtion*. COFOG-klassifikationen finns i EU:s klassifikationsdatabas RAMON (<http://europa.eu.int/comm/eurostat/ramon>).

Disponibel nationalinkomst

Summan av disponibla inkomster *brutto* (eller *netto*) för de *institutionella sektorerna*. Disponibel *nationalinkomst brutto* (eller *netto*) är lika med *nationalinkomst* (till *marknadspris*) *brutto* (eller *netto*) minus *löpande transfereringar* (löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc., sociala avgifter, sociala förmåner och andra löpande transfereringar) som betalas till utländska enheter, plus löpande *transfereringar* som mottas av inhemska enheter från utlandet. (ENS, § 8.95).

Driftsöverskott

Saldopost i kontot för inkomstbildning. Driftsöverskottet är det överskott (eller underskott) som produktionsaktiviteterna genererar innan man har beaktat räntor, arrenden eller avgifter som produktionsenheten

- måste betala på finansiella tillgångar eller på materiella icke producerade tillgångar som den har lånat eller arrenderat,
- mottar för finansiella tillgångar eller från materiella icke producerade tillgångar som den äger. (ENS, § 8.18)

Dubbeldeflatering

Dubbeldeflatering innebär att produktionen deflateras med produktionsprisindex och insatsförbrukningen med relevanta prisindexar i relation till de varor och tjänster som använts. Förädlingsvärdet erhålls som skillnaden mellan produktionsvärde och insatsförbrukning, uttryckta i fasta priser. Men egentligen är beteckningen "double indicator method" mer korrekt eftersom det även är möjligt att använda volymförändringar för att extrapolera produktionens respektive insatsförbrukningens volymförändring.

Egentlig lön

Se *Löner och sociala avgifter*.

Ekonomiskt signifikanta priser

I nationalräkenskaperna definieras det ekonomiskt signifikanta priset på en produkt delvis med hänsyn till den *institutionella enhet* och lokala verksamhetsenhet där *produktionen* skett. Så t.ex. säljs, enligt konvention, all *produktion* som sker hos personliga företag och som säljs till andra institutionella enheter, till ekonomiskt signifikanta priser, dvs. betraktas som *marknadsproduktion*. För vissa andra *institutionella enheter* (*offentliga sektorn* och *hushållens icke-vinstdrivande organisationer*) betraktas *produktionen* som såld till ekonomiskt signifikant pris när mer än 50 % av produktionskostnaden är täckt. (ENS, § 3.19).

Enkeldeflatering

Enkeldeflatering innebär att produktion och insatsförbrukning deflateras med samma prisindex, eller att förädlingsvärdet deflateras. Egentligen är "single indicator method" ett mer korrekt uttryck, eftersom det även är möjligt att extrapolera produktion och insatsförbrukning eller förädlingsvärde med volymförändringen. Denna metod förutsätter att förändringen i produktion respektive insatsförbrukning är exakt lika stor.

ENS/ESA

Europeiska Rådets förordning (EG 2223/96) om Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen (ESA95). ENS/ESA är ett integrerat system av ekonomiska konton och utgör den europeiska versionen av System of National Accounts (SNA). ENS är den svenska översättningen av ESA.

European System of National and Regional Accounts (ESA)

Se ENS/ESA.

Export av varor och tjänster

Export av varor och tjänster består av transaktioner av varor och tjänster (försäljning, byte, gåvor, donationer) från inhemska till utländska subjekt. (ENS, § 3.128).

Exportnetto

Ett lands *export av varor och tjänster* minus dess *import av varor och tjänster*.

Faktorpris

Faktorpris kan härledas från *förädlingsvärde* till *baspris* genom att dra bort *övriga produktionskatter* och lägga till *övriga produktionssubventioner*. Se relation mellan prisbegreppen under *Baspris*.

Faktisk konsumtion

Värdet av varor och tjänster konsumerade av en *sektor* men inte nödvändigtvis betalade av den *sektorn*. En stor del av *offentliga myndigheters konsumtionsutgifter*, för t.ex. utbildning och sjukvård, ingår i hushållens faktiska konsumtion.

Fakturavärde

Det belopp som anges på fakturan till kunden.

Fast bruttoinvestering

Består av inhemska producenters förvärv, minus avyttringar, av *fasta tillgångar* under en given period, plus vissa tillägg till värdet av icke producerade tillgångar som uppstått genom den produktiva verksamheten hos en producent eller en *institutionell enhet*. Fasta tillgångar är materiella eller immateriella tillgångar tillkomna som resultat av produktionsprocesser och som används mer än ett år upprepat eller kontinuerligt i produktionsprocessen och har ett värde överstigande 500 Euro. (ENS, § 3.102).

Fasta priser

Värdering till fasta priser betyder att flöden och stockar under en bokföringsperiod värderas till priser från en tidigare period. Syftet med värdering till fasta priser är att dela upp värdeförändringar i dels förändringar i priser dels förändringar i volym. Flöden och stockar i fasta priser sägs vara uttryck för volym. (ENS, § 1.56)

Se även *Referensårspriser*

Fasta tillgångar

Producerade *tillgångar* som används vid upprepade tillfällen eller kontinuerligt i produktionsprocessen under minst ett år. De innefattar byggnader, fordon och

annan utrustning, maskiner och även plantor och boskap, t.ex. fruktträd och mjölkkor. De innefattar även immateriella tillgångar som datorprogramvara och litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk. De *fasta bruttoinvesteringarna*, vilka är ett flöde, utgörs till största delen av förändringar i stocken av fasta tillgångar.

Fastprisberäkningsmetod

Se *Referensårspriser*.

Finansiella företag

Sektorn finansiella företag består av alla företag som främst ägnar sig åt finansiell förmedling (finansförmedlare) och/eller åt finansiell serviceverksamhet.

Finansiell leasing

Hyrestagaren förvärvar rätten att använda en varaktig vara i utbyte mot hyresbetalningar under en förutbestämd och utdragen tidsperiod. Om alla risker och ersättningar förbundna med ägarskap i praktiken har överförts från uthyraren till hyrestagaren, är uthyrningen finansiell. Vid finansiell leasing täcker hyresperioden hela, eller nästan hela, den varaktiga varans ekonomiska livstid. I nationalräkenskaperna registreras den som att uthyraren tillhandahåller hyrestagaren ett lån som gör det möjligt för hyrestagaren att köpa en varaktig vara, till vilken hyrestagaren i praktiken blir ägaren. Detta innebär att finansiella leasingobjekt bokförs på leasetagaren i NR. Faktiskt betalda hyror av hyrestagaren till uthyraren måste delas upp i återbetalningar av lånebelopp och räntebetalningar relaterade till det tillräknade lånet. (ENS, bilaga 2, § 4). Jämför *Operationell leasing*.

Finansiellt sparande (+) eller nettouplåning (-) för den totala ekonomin

Den del av disponibel inkomst *brutto* som inte konsumeras eller används som *bruttoinvestering*. Det representerar de nettoresurser som den totala ekonomin ställer till förfogande för utlandet (om det är positivt) eller mottar från utlandet (om det är negativt). Finansiellt sparande (+) eller nettouplåning (-) för den totala ekonomin är lika med, men med motsatt tecken, finansiellt sparande (-) eller nettoutlåning (+) för *utlandet*. (ENS, § 8.98).

FISIM (Financial Intermediation Services Indirectly Measured)

Produktionen av många finansiella förmedlingstjänster betalas inte genom avgifter utan genom lägre inlåningsräntor och högre utlåningsräntor. FISIM beräknas som utlånings- minus inlåningsräntor (räntenettet). Användningen av FISIM fördelas ut på olika användare, som hushållskonsumtion, offentlig konsumtion, utlandet och olika branscher inom näringslivet.

F.o.b – Fritt ombord

F.o.b. är en term för att mäta värdet av *import* och *export* av varor fritt ombord vid det exporterande landets gräns. Detta värde består av värdet för varorna till *baspris*, plus kostnader för transport- och distributionstjänster fram till gränsen, inklusive kostnader för lastning till transportmedel för fortsatt transport plus eventuella skatter minus subventioner på de exporterade varorna. För leveranser inom EU inkluderar detta mervärdesskatter och andra produktskatter som erläggs i det exporterande landet. Jämför *C.i.f.* för produktfördelad *import*. Uppgifterna över export och import i NR bygger på insamlade fakturavärden. SCB har inte fått ett tillräckligt säkert dataunderlag för att kunna göra omräkningar av varuhandeln mellan EU-länderna till att motsvara värderingen enligt till f.o.b./c.i.f.. Därför har ett avsteg från denna princip har gjorts. Redovisningen av export och import av tjänster är beroende av hur kostnaderna för frakt av varor som exporterats och importerats över svensk gräns har medräknats i de uppgifter som ges om export och import av varor. Estimatet för export respektive import blir olika i de båda metoderna men valet av metod påverkar inte exportnettot.

Förbrukning

Se *insatsförbrukning*.

Försvarets varaktiga varor

Försvarets inköp av förstörelsevapen och kringutrustning för att använda dessa, såsom jaktplan och stridsvagnar, behandlas i nationalräkenskaperna som *insatsförbrukning* och inte *bruttoinvestering*. En bruttoinvestering skall, bortsett från att vara en varaktig vara, användas kontinuerligt eller regelbundet i produktionsprocessen över flera bokföringsperioder. Om militära vapen används i strid används de för förstörelse snarare än *produktion* och kan knappast sägas ingå i en ekonomisk produktionsprocess.

Försörjningsbalans

En sammanställning i nationalräkenskaperna som visar dels tillgången (här ett flöde, inte ett bestånd) på varor och tjänster i ett land under en tidsperiod, dels användningen av dessa varor och tjänster. Summa tillgång och användning är per definition alltid lika. Komponenterna i försörjningsbalansen är *BNP* och *import av varor och tjänster* på tillgångssidan samt *konsumtion, investeringar* och *export av varor och tjänster* på användningssidan.

Förädlingsvärde

En *sektors/bransch* förädlingsvärde är sektorns/branschens produktionsvärde minus sektorns/branschens *insatsförbrukning*. Summan av samtliga sektorer/branschers förädlingsvärde, *brutto*, med tillägg för nettot av *produktskatter* och *produktsubventioner* utgör *BNP* till *marknadpris*.

Handelsmarginal

En handelsmarginal är skillnaden mellan det faktiska eller åsatta priset på en vara inköpt för vidareförsäljning och det pris som skulle få betalas av säljaren för att återanskaffa varan vid den tid den försäljs eller på annat sätt avyttras. (ENS, § 3.60).

HIO

Se *Hushållens icke-vinstdrivande organisationer*.

Hushållssektorn

Hushållssektorn inbegriper alla inhemska hushåll samt *hushållens icke-vinstdrivande organisationer* (HIO). I hushållen som *institutionell enhet* ingår även personliga företag.

Hushållens faktiska konsumtion

Se *Faktisk konsumtion*.

Hushållens icke-vinstdrivande organisationer

Hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO) består av icke-vinstdrivande organisationer som utgör separata juridiska enheter, vilka betjänar hushåll och vilka är privata *övriga icke marknadsproducenter*. Deras huvudsakliga resurser, utom vad som kommer från tillfälliga försäljningar, utgår från frivilliga bidrag, kontant eller in natura från hushåll i deras egenskap av konsumenter, från betalningar från *offentliga sektorn* och från *kapitalinkomster*. Exempel på organisationer som ingår i HIO är idrottsföreningar, fackföreningar och religiösa samfund.

Icke-finansiella företag

Sektorn icke-finansiella företag består av *institutionella enheter* vars omfördelande och finansiella transaktioner är skilda från deras ägares och som är *marknadsproducenter* (t.ex. aktiebolag). Den huvudsakliga aktiviteten är *produktion* av varor och icke-finansiella tjänster.

Icke marknadsproduktion

Produktion för egen slutlig användning eller produktion av varor och tjänster som erhålls gratis eller till priser som inte är ekonomiskt signifikanta. Icke marknadsproduktion produceras främst av offentliga myndigheter och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO).

Illegal produktion

Aktiviteter som är olagliga till sin natur, t.ex. smuggling och *produktion* och försäljning av droger. Den illegala produktionen ska ingå i nationalräkenskaperna om transaktionerna bygger på en frivillig överenskommelse mellan parterna. Jämför *Svarta ekonomin*.

Import av varor och tjänster

Import av varor och tjänster består av transaktioner av varor och tjänster (köp, byte, gåvor, donationer) från utländska till inhemska subjekt. (ENS, § 3.129).

Indirekt mätta finansiella tjänster

Se *FISIM*.

Individuell konsumtion

Konsumtionen delas upp i individuell och *kollektiv konsumtion*. Den individuella konsumtionen utgörs av hushållens och HIO:s *konsumtionsutgifter* samt en stor del av de offentliga konsumtionsutgifterna för utbildning, hälso- och sjukvård, social trygghet, sport och rekreation samt kultur. Uppdelningen i individuell och *kollektiv konsumtion* blir intressant när man tittar på den *faktiska konsumtionen* i en sektor och vid jämförelser mellan länder.

Input-outputräkenskaper

Input-outputsystemet består av tre typer av tabeller:

1. Tillgångs- och användningstabeller 2. Tabeller som kopplar *tillgångs- och användningstabellerna* till sektorräkenskaperna 3. Symmetriska input-outputtabeller (ENS, § 9.01)

Insatsförbrukning

Insatsförbrukning består av värdet av de varor och tjänster som används som insats i produktionsprocessen, exklusive *fasta tillgångar*, vars användning förs som *kapitalförslitning*. Dessa varor och tjänster kan antingen vidareförädlas eller förbrukas i produktionsprocessen. (ENS, § 3.69).

Institutionell enhet

Den institutionella enheten är ett grundläggande ekonomiskt beslutsfattande centrum som karakteriseras av enhetlighet i beteendet och självständighet i beslutsfattandet under utövande av sin huvudsakliga funktion. En inhemsk enhet betraktas som en institutionell enhet om den har självständighet i beslutsfattandet ifråga om sin grundläggande funktion och antingen har en fullständig bokföring eller om det skulle vara möjligt och meningsfullt, både från ekonomisk och juridisk synpunkt, att sammanställa en fullständig bokföring om så erfordrades.

Institutionell sektor

Se *Sektor*.

Justerad disponibel inkomst

Justerad disponibel inkomst erhålls genom att lägga till inkomster i form av sociala transfereringar in natura till disponibel inkomst eller att dra bort utgifter för sociala transfereringar in natura från disponibel inkomst beroende på vilken institutionell sektor som avses. För totala ekonomin är justerad disponibel inkomst lika med disponibel inkomst. För hushållssektorn innebär det att justerad disponibel inkomst är högre än disponibel inkomst då hushållssektorn erhåller

inkomster i form av sociala transfereringar in natura. Hushållens faktiska individuella konsumtion ökar lika mycket som inkomsterna av sociala transfereringar in natura. För den konsoliderade offentliga sektorn innebär det att justerad disponibel inkomst är lägre än disponibel inkomst då den konsoliderade offentliga sektorn endast har utgifter för sociala transfereringar in natura.

Kapital

Kapitaltillgångar bidrar till produktionsprocessen för att generera en ekonomisk vinst. Begreppet inkluderar materiella tillgångar, immateriella tillgångar och finansiellt kapital. Se även *fasta kapitaltillgångar* och *lagerinvestering*.

Kapitalbildning

Anskaffning minus avyttring av *fasta kapitaltillgångar*, markförbättringar, lagerförändringar och anskaffning minus avyttring av *värdeföremål*.

Kapitalförluster

Se *Kapitalvinster/-förluster*.

Kapitalförslitning

Kapitalförslitning motsvarar värdet av de *fasta tillgångar* som har förbrukats under den aktuella perioden till följd av normal användning och förutsebar föråldring, inklusive en avsättning för förlust av *materiella fasta tillgångar* genom oförutsedda skador, vilka man kan försäkra sig mot. (ENS, § 6.02) Kapitalförslitningen värderas till återanskaffningspris.

Kapitalinkomst

Kapitalinkomst är den inkomst som ägaren av en finansiell tillgång eller en materiell icke producerad tillgång får i ersättning för att ställa tillgången till en annan *institutionell enhets* förfogande. (ENS, § 4.41).

Kapitaltransfereringar

Skiljer sig från *löpande transfereringar* på det sättet att de innebär anskaffning eller avyttring av en eller flera tillgångar för minst en part i transaktionen. Kapitaltransfereringar kan göras kontant eller in natura.

Kapitalvinster/-förluster

Vinster eller förluster på grund av ändrade priser på de *tillgångar* man innehar. Kapitalvinster eller förluster kan uppstå från både reala och finansiella tillgångar.

Kassamässig bokföring

Registrering av transaktioner när kontanter eller andra *tillgångar* faktiskt överförs istället för när varan eller tjänsten byter ägare. Nationalräkenskaperna redovisar flöden när de ekonomiska värdena skapas, transformeras eller förstörs (accrual-principen). Se *Bokföringstidpunkt*.

Kedjeindex

Periodiska förändringar (t.ex. årsvisa) som kedjas för att skapa jämförbarhet över längre tidsperioder.

Kollektiv konsumtion

Konsumtionen delas upp i *individuell* och kollektiv konsumtion. Tjänster för kollektiv konsumtion levereras samtidigt till alla medborgare i samhället eller till alla medborgare i en viss del av samhället, t.ex. alla hushåll i en viss region. Exempel på kollektiva tjänster är försvar och polisväsende. Uppdelningen i *individuell* och kollektiv konsumtion blir intressant när man tittar på den *faktiska konsumtionen* i en sektor och vid jämförelser mellan länder. *Offentliga myndigheters* faktiska konsumtion utgörs av kollektiv konsumtion.

Konsolidering

Inom offentliga sektorn nettas räntor och transfereringar mellan delsektorerna.

Konsumtion

Se *Konsumtionsutgifter* och *Faktisk konsumtion*.

Konsumtionsutgift

Består av inhemska *institutionella enheters* (hushålls- och offentliga sektorn) utgifter för varor och tjänster, som används för direkt tillfredsställelse av individuella behov eller önskemål eller kollektiva behov hos medlemmar i en gemenskap. Konsumtionsutgifter kan förekomma på inhemskt territorium eller utomlands (ENS, § 3.75). Jämför med *faktisk konsumtion*, som är värdet av alla varor och tjänster konsumerade av en sektor men inte nödvändigtvis köpta av samma sektor. Hushållen konsumerar t.ex. varor och tjänster som finansieras av *offentliga myndigheter* och således ingår i de offentliga konsumtionsutgifterna men är del av hushållens *faktiska konsumtion*.

Kvasibolag

Enheter som har en fullständig bokföring men som inte har någon oberoende juridisk ställning. Likväl har de ett ekonomiskt och finansiellt beteende som är annorlunda än deras ägares och som liknar det av vanliga aktiebolag. Därför anses de ha självständighet i besluten och betraktas som egna *institutionella enheter* (ENS, § 2.13f). Exempel på kvasibolag är de statliga affärsverken Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Svenska Kraftnät som i nationalräkenskaperna ingår i *sektorn icke finansiella företag*.

Köpkraftsparitet (PPP)

Köpkraftspariteten är kvoten mellan de belopp i respektive lands valuta som behövs för att köpa samma mängd varor och tjänster. Man skulle kunna säga att köpkraftspariteten är en prisindex mellan länder eller en växelkurs som tar hänsyn till prisnivåskillnader. Se utförligare beskrivning under rubriken Internationella jämförelser.

Lagerinvestering

Lagerinvesteringar mäts som värdet av uppbyggnad av lager minus värdet av uttag ur lager och värdet av alla återkommande lagerförluster. (ENS, § 3.117). Värdet i löpande pris beräknas till samma andel av BNP som posten i fasta (t-1) priser och volymförändringen är förändringen av posten i procent av BNP motsvarande period föregående år.

Löner och sociala avgifter

Löner och sociala avgifter definieras som den totala ersättning, kontant eller in natura, som betalas av en arbetsgivare till en anställd för av denne utfört arbete under räkenskapsperioden.

Löner och sociala avgifter delas upp i

- egentlig lön: kontanta löner; naturaförmåner
- arbetsgivares sociala avgifter (ENS, § 4.02)

Löpande priser

Det löpande priset uttrycker det nominella värdet och är inte rensat för värdeförändringar som inflation. För att erhålla det reala värdet deflateras det löpande priset vilket ger *fasta priser*.

Löpande transfereringar

Transfereringar syftar till att omfördela inkomsten. Löpande transfereringar kan vara både kontanta eller in natura och innefattar till exempel inkomstskatter och sociala förmåner.

Marknadspris

Marknadspris är detsamma som *mottagarpris*, dvs. det pris köparen faktiskt betalar för produkterna vid köptillfället. I nationalräkenskaperna värderas användningen till *mottagarpris* och produktionen till *baspris*. Huvudaggregaten (t.ex. *BNP* och *BNI*), däremot, uttrycks till marknadspris. Se relationen mellan prisbegreppen under *Baspris*.

Marknadsproducenter

En producent klassas i nationalräkenskaperna som marknadsproducent om den huvudsakligen producerar *marknadsproduktion*, dvs. varor och tjänster som säljs till priser som är *ekonomiskt signifikanta*.

Marknadsproduktion

Marknadsproduktion består av *produktion* som säljs på en marknad eller avses att säljas på en marknad till *ekonomiskt signifikant pris*.

Medelantal sysselsatta

Avser medelantalet sysselsatta under året.

Mottagarpris

Mottagarpris är detsamma som *marknadspris* och är det prisbegrepp som används för att värdera användningen i nationalräkenskaperna. Vid köptillfället är mottagarpriset det pris köparen faktiskt betalar för produkterna; inklusive alla *skatter* minus *subventioner* av produkterna; efter avdrag av rabatter från standardpriser vid mängd- eller lågsäsongsköp; exklusive ränte- eller serviceavgifter som tillkommer vid krediter; exklusive alla extra avgifter köparen ådragit sig genom att inte betala inom den tidsperiod som avtalades vid tiden för köpet. Se relation mellan prisbegreppen under *Baspris*.

NACE

Nomenclature Générale des Activités Economiques dans les Communautés Européennes. EU:s näringsgrensindelning. *Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI)* har NACE som bas och dessa överensstämmer på fyrsiffrig nivå. Den nu använda näringsgrensstandard heter NACE Rev.2., och i Sverige används beteckningen SNI2007.

Nationalinkomst

Se *Bruttonationalinkomst*.

Netto

I nationalräkenskaperna (NR) är vanligtvis skillnaden mellan en *brutto*- och en nettopost *kapitalförslitningen*. Exempel på saldoposter som redovisas både *brutto* och *netto* är nationalprodukten (*BNP/NNP*), nationalinkomsten (*BNI/NNI*) och *driftsöverskottet*. Som ett undantag kan nämnas *exportnettot*, vilket är *export* minus *import*.

Nettoupplåning

Se *Finansiellt sparande och nettoupplåning*.

Näringslivet

Inkluderar i nationalräkenskaperna *marknadsproducenter* samt *producenter för egen slutlig användning*. Även statliga och kommunala affärsdrivande verksamheter inkluderas i näringslivet.

Offentliga myndigheter

Offentliga myndigheter är de verksamheter inom *offentlig sektor* som är *övriga icke marknadsproducenter* (till största delen skattefinansierade). Skattefinansie-

rad verksamhet för egen slutlig användning i form av *fasta bruttoinvestering* ingår dock inte i offentliga myndigheter utan i *näringslivet*.

Dessutom ingår inte i offentliga myndigheter den affärsmässiga verksamheten inom kommunerna. Enheter som producerar t.ex. renhållning, vatten och energi är *marknadsproducenter* och ingår alltså i *näringslivet*.

Offentliga sektorn

Inkluderar alla *institutionella enheter* som är *övriga icke marknadsproducenter* vars *produktion* är avsedd för *individuell* och *kollektiv konsumtion* huvudsakligen finansierad med obligatoriska betalningar av enheter som hör till andra *sektorer*, och/eller alla *institutionella enheter* som främst ägnar sig åt omfördelning av inkomster och förmögenhet (ENS, § 2.68). Jämför *Offentliga myndigheter*. Offentliga sektorn exkluderar alltså offentligt ägda bolag.

Operationell leasing

Hyrestagaren förvärvar rätten att använda en varaktig vara för en viss tidsperiod, som kan vara lång eller kort men inte nödvändigtvis fastställd på förhand. När hyresperioden upphör förväntar sig uthyraren varan tillbaka i mer eller mindre samma skick som när han hyrde ut den, bortsett från normal förslitning. Sannolikt hyrs varan ut igen eller används på annat sätt. Hyresperioden täcker sålunda inte hela, eller den övervägande delen av, varans ekonomiska livstid. Den varaktiga varan är en del av uthyrarens fasta bruttokapitalbildning. (ENS, bilaga 2, § 3). Jämför *Finansiell leasing*.

PI-metoden

PI-metoden (*perpetual inventory*-metoden) används för att beräkna nivån på *tillgångar* vid en viss tidpunkt genom att summera anskaffningen av sådana *tillgångar* under en tidsperiod och subtrahera avyttringen av *tillgångar* för samma tidsperiod. Justeringar görs för prisförändringar över den aktuella perioden. PI-metoden används i de svenska nationalräkenskaperna för att beräkna stocken av *fasta bruttoinvesteringar* och även *kapitalförslitningen*.

Primära inkomster

Primära inkomster uppkommer hos *institutionella enheter* som ett resultat av deras delaktighet i produktionsprocesser eller ägande av *tillgångar* som kan användas för *produktion*. Primära inkomster utbetalas från produktionens *förädlingsvärde*. (SNA, § 7.2).

Prisförändring

Prisförändringen av ett aggregat som till exempel *BNP* visar den inflationspåverkande delen av en förändring i en värdeuppgift mellan två perioder.

Producentpris

Producentpriset är det pris producenten tar ut när han säljer producerade varor och tjänster vidare, dvs. till *baspris* plus *produktskatter* exklusive moms minus *produktsubventioner*. Begreppet används inte i nationalräkenskaperna. Se *Baspris*, *Faktorpris*, *Marknadspris* och *Mottagarpris*.

Producenter för egen slutlig användning

Producenter för egen slutlig användning producerar huvudsakligen varor och tjänster som de själva konsumerar eller som är *fasta bruttoinvesteringar* (ej för egen *insatsförbrukning* i *produktionen*). Exempel på producenter för egen slutlig användning är egnahemsägare som producerar boendetjänster åt sig själva.

Produktion

Produktion är en aktivitet som utförs under kontroll och ansvar av en *institutionell enhet*. Enheten använder insats av arbetskraft, kapital samt varor och tjänster för sin produktion (ENS, § 3.07). Helt naturliga processer utan inslag av

mänsklig inblandning eller styrning, såsom opåverkad tillväxt av fiskebestånd i internationella vatten, innefattas inte i nationalräkenskapernas produktion. Ett undantag från detta är skogstillväxten som i nationalräkenskaperna ingår i produktionen.

Produktion för egen slutlig användning

Produktion för egen slutlig användning avser varor och tjänster som används endera som slutlig *konsumtion* inom samma *institutionella enhet* (t.ex. för egna hemsägare) eller som *fast bruttoinvestering* inom samma *institutionella enhet*. (ENS, § 3.20).

Produktionsvärde

Se *Produktion*.

Produktsubventioner

Produktsubventioner är *subventioner* som betalas per enhet av en producerad eller importerad vara eller tjänst (ENS § 4.33). Jämför *Övriga produktionssubventioner*.

Produktskatt

Produktskatter är *skatter* som man är skyldig att betala per enhet av en vara eller tjänst som produceras eller ingår i en transaktion (ENS § 4.16). Importtullar, energiskatter och moms är exempel på produktskatter. Jämför *Övriga produktionskatter*.

Real BNP

När det gäller BNP så är det ibland av intresse att även kunna visa ett volymmått som utöver hänsyn till de ingående variabelernas prisutveckling också kan visa effekten av olikheterna i prisutvecklingen av exporten och importen. Genom att använda samma prisutveckling för export och import kan en så kallad terms-of-trade-effekt beräknas och BNP-utvecklingen justeras för vunnen eller förlorad köpkraft. När BNP justerats för denna effekt brukar den kallas för real BNP. Det prisindex som används i nationalräkenskaperna för att beräkna terms-of-trade är genomsnittet av prisindex för export och import.

Real BNI

Ibland finns det behov av att redovisa ett volymmått även för variabler som inte har någon entydig underliggande volym. Det gäller framför allt olika inkomstbegrepp. BNP är summan av produktionen inom landet. För att studera effekten av svensk aktivitet så är BNI ett bättre mått. Det inkluderar förutom BNP nettot av primära inkomsterna dvs. arbets- och kapital-inkomster mot utlandet samt skatter minus subventioner till/från EU. BNI är ett inkomstbegrepp och för att se volymförändringar i BNI måste det beräknas reallt. Då används reala BNP och nettot av de primära inkomsterna divideras med samma prisindex som summan av inhemsk konsumtion och investeringar inklusive lagerförändringar.

Realkapital

Se *Kapital*.

Referensårspris

Fastprisberäkningen i nationalräkenskaperna görs för varje år i närmast föregående års priser. En tidsserie blir därmed värderad till olika prisnivåer. Dataserierna kedjas därefter till ett gemensamt referensårspris, enligt s.k. kedjeindexmetod. Se avsnittet Fakta om statistiken för en utförlig information om metoden för fastprisberäkningar. Kedjade serier är inte summerbara.

Saldopost

En saldopost är en bokföringskonstruktion erhållen genom att subtrahera det totala värdet av posterna på en sida av ett konto från det totala värdet för andra sidan. Exempel på saldoposter är *BNP*, *Disponibel inkomst* och *Finansiellt sparande*.

Sammanfatt förvärvsinkomst

Saldoposten i inkomstgenereringskontot för personliga företag i *hushållssektorn*. Ägaren eller medlemmar av samma hushåll tar ofta inte ut ersättning för allt arbete de utför åt företaget. Överskottet är därför en blandning av ersättning för detta arbete och avkastning till ägaren.

Sociala avgifter

Se *Löner och sociala avgifter*.

Sektor

I nationalräkenskaperna är ekonomin uppdelad i olika institutionella sektorer, dvs. grupper av *institutionella enheter* med liknande roller i ekonomin. Huvudsektorerna är *icke-finansiella företag*, *finansiella företag*, *offentliga sektorn*, *hushållssektorn* och *utlandet*.

Skatter

Obligatoriska, ensidiga betalningar, kontant eller in natura, som uttaxeras av den *offentliga sektorn* eller av Europeiska unionens institutioner. Skatter är indelade i följande grupper: skatter på *produktion* och *import*, löpande inkomst- och förmögenhetsskatter och kapitalskatter. Skatter på *produktion* och *import* är i sin tur indelade i *produktskatter* och *övriga produktionsskatter*.

SNA

System of National Accounts. Det internationellt överenskomna standardsystemet för nationalräkenskaper. Den nu använda versionen är SNA 1993. Från och med 2014 ska den reviderade versionen SNA 2008 användas.

SNI – Standard för svensk näringsgrensindelning

Standard för svensk näringsgrensindelning, SNI, är en statistisk standard för klassificering av produktionsenheter – företag, verksamhetsenheter, etc. – till näringsgrenar/branscher. Förändringar och uppdateringar sker emellanåt. SNI69 ersattes av SNI92 som i sin tur uppdaterades till SNI2002. Nu används SNI2007 i Nationalräkenskaperna.

Sparande

Detta aggregat mäter den andel av *disponibel nationalinkomst* som inte används till *konsumtionsutgifter*. Nationellt sparande *brutto* (eller *netto*) är summan av sparande *brutto* (eller *netto*) för de olika *institutionella sektorerna*. (ENS, § 8.96).

Sociala naturaförmåner

Består av utgifter för varor och tjänster som finansieras av *offentliga myndigheter* men som produceras av *marknadsproducenter* och utan vidare bearbetning levereras till hushållen. Ett exempel på sociala naturaförmåner är landstingens finansiering av läkemedel. Sociala naturaförmåner ingår i de *offentliga myndigheternas konsumtionsutgifter* men i hushållens *faktiska konsumtion*.

Sociala förmåner andra än in natura

Sociala förmåner andra än in natura består av kontanta utbetalningar i form av exempelvis pensionsutbetalningar, aktivitets- o sjukersättningar (tidigare förtidspension), sjukpenning, a-kassa, föräldraförsäkring, barnbidrag, assistansersättning, bostadstillägg för pensionärer, bostadsbidrag och försörjningsstöd.

Sociala transfereringar in natura

Sociala transfereringar in natura omfattar individuella varor och tjänster som tillhandahålls individuella hushåll av *offentliga myndigheter* och *hushållens icke-vinstdrivande organisationer*, vare sig varorna och tjänsterna är köpta på marknaden (*sociala naturaförmåner*) eller producerade som *icke marknadsproduktion* från *offentliga myndigheter* eller *hushållens icke-vinstdrivande organisationer*. (ENS, § 4.104).

Standard för svensk näringsgrensindelning

Se *SNI*.

Subventioner

Subventioner är löpande, ensidiga betalningar som den *offentliga sektorn* eller Europeiska unionens institutioner gör till inhemska producenter med syftet att påverka produktionsnivåerna, priserna eller ersättningen till produktionsfaktorerna. *Övriga icke marknadsproducenter* kan erhålla *övriga produktionssubventioner* endast i de fall dessa betalningar grundas på allmänna bestämmelser som gäller både *marknads- och icke marknadsproducenter*. Av konvention förekommer inte *produktsubventioner* för *övrig icke marknadsproduktion*. (ENS, § 4.3).

Svarta ekonomin

Vissa aktiviteter kan vara produktiva och lagliga i sig men undanhålls från myndigheterna av olika anledningar, t.ex. av skatteskal. Svart *produktion* ingår i nationalräkenskaperna. Jämför *Illegal produktion*.

Terms of trade

Se *Bytesrelation*.

Tillgångar

Enheter över vilka äganderätter upprätthålls av *institutionella enheter*, individuellt eller kollektivt: och från vilka ekonomiska vinster kan göras av deras ägare genom att inneha dem över en tidsperiod.

Tillgångs- och användningstabeller

Tillgångs- och användningstabellerna utgörs av bransch- och produktmatriser som i detalj beskriver de inhemska produktionsprocesserna och transaktionerna med produkter inom landets ekonomi. Dessa tabeller visar

- strukturen på produktionskostnaderna och de inkomster som genereras i produktionsprocessen,
- flödet av varor och tjänster som produceras inom landets ekonomi,
- flödet av varor och tjänster till och från *utlandet*. (ENS, § 9.02)

Transfereringar

Ensidiga betalningar från en enhet till en annan. De kan vara *löpande transfereringar* eller *kapitaltransfereringar*. De viktigaste formerna av transfereringar är *skatter*, *sociala avgifter* och *förmåner*.

Utlandet

Med utlandet avses en grupp enheter utan några karakteristiska funktioner eller resurser. Denna består av utländska enheter som genomför transaktioner med inhemska *institutionella enheter* eller har andra ekonomiska förbindelser med inhemska enheter. (ENS, § 2.89).

Varaktighet

Hushållens konsumtion delas upp efter varaktighet. Gruppering görs i varaktiga, delvis varaktiga och icke varaktiga varor samt tjänster.

Volymförändring

Volymförändringen av ett aggregat som *BNP* visar dess utveckling rensad för inflation. För att mäta volymförändringar används *fasta priser*.

Volymindex

Redovisning av volymförändringen i form av en indexserie med ett visst år valt =100.

Värdeföremål

Värdeföremål är icke-finansiella varor, som inte används huvudsakligen för *produktion* eller *konsumtion*, som inte försämras (fysiskt) över tiden under normala förhållanden och som förvärvas eller behålls i första hand som tillgångar av värde. Exempel på värdeföremål är konst och antikviteter. (ENS, § 3.125).

Värdeförändring

Se *Prisförändring*.

Värdering

Se *Baspris* och *Mottagarpris*.

Övriga icke marknadsproducenter

Övriga icke marknadsproducenter erbjuder största delen av sina varor och tjänster gratis eller till priser som inte är *ekonomiskt signifikanta*. Övriga icke marknadsproducenter förekommer endast inom *offentliga myndigheter* och *hushållens icke-vinstdrivande organisationer*.

Övrig icke marknadsproduktion

Övrig icke marknadsproduktion omfattar *produktion* som tillhandahålls gratis till andra enheter, eller till priser som inte är *ekonomiskt signifikanta*. (ENS, § 3.23) Förekommer främst inom *offentliga myndigheter* och *hushållens icke-vinstdrivande organisationer*.

Övriga produktionsskatter

Övriga produktionsskatter består av alla *skatter* som företag åläggs som en följd av deras produktionsaktiviteter, oberoende av kvantiteten eller värdet av de producerade eller sålda varorna och tjänsterna. De kan betalas på mark, *fasta tillgångar* eller arbetskraft i produktionsprocessen eller på vissa aktiviteter eller transaktioner (ENS § 4.22). Fastighetsskatt är ett exempel på en övrig produktionsskatt. Jämför *Produktskatt*.

Övriga produktionssubventioner

Övriga produktionssubventioner består av alla *subventioner* som företag erhåller som en följd av deras produktion, oberoende av kvantiteten eller värdet av de producerade eller sålda varorna och tjänsterna. Jämför *Produktsubventioner*.

In English

Final annual GDP estimate for 2010

The Swedish National Accounts have now been updated with detailed statistical information for 2010. The information is based on the balancing of 400 product groups in the supply and use framework.

To calculate the annual accounts, the most detailed information available is used. Compared with the quarterly accounts, the annual accounts use information on output allocated to different product groups, as well as intermediate consumption allocated to activity. Such information is not available in the quarterly accounts.

An important difference between the quarterly and annual accounts is the possibility in the annual accounts to calculate a value added for each activity, by taking the difference between output and intermediate consumption. Since output is calculated on a detailed level, it is possible to balance the supply and use on each product group. The annual accounts also uses more complete and detailed source data concerning gross fixed capital formation, changes in inventories, as well as household and government final consumption data. Furthermore, in deflating current prices into constant prices, more detailed information is used in the annual accounts - where both output and intermediate consumption are deflated separately.

The result on GDP and its major components can be seen in the following table.

Changes compared to earlier estimate (volume %)

	2010 Final	2010 Prel.*
GDP	6.6	6.2
Household final consumption expenditure	4.0	3.7
Government final consumption expenditure	2.1	1.9
Gross fixed capital formation	7.2	7.7
Changes in inventories, contribution	2.2	2.1
Export	11.4	11.7
Import	12.0	12.7
Value added, market producers and producers for own final use	8.5	8.2
Average number of persons employed, market producers and producers for own final use	2.1	1.9
Hours worked, market producers and producers for own final use	4.4	4.4

* Preliminary figures, refers to the figures published in May 2012.

The new estimate has resulted in an adjustment of GDP growth from 6.2 percent to 6.6 percent for 2010.

Changes in the contribution to GDP growth

The contribution to GDP growth, allocated to its major components (including indirect imports) has changed in the following way, compared to the preliminary quarterly estimates.

Changes in the contribution to GDP growth

	2010 Final	2010 Prel.*
Household final consumption expenditure	2.0	1.8
Government final consumption expenditure	0.6	0.5
Gross fixed capital formation	1.3	1.4
Changes in inventories	2.2	2.1
Export	5.5	5.6
Import	-5.0	-5.3
GDP	6.6	6.2

* Preliminary figures, refers to the figures published in May 2012.

The contribution of foreign trade, i.e. export minus import, was 0.5 percentage points in 2010.

Changes in prices

Compared to the preliminary quarterly accounts the implicit price index for GDP, or the so-called GDP deflator, has decreased from 101.0 to 100.8 for 2010. The value in current prices has increased with approximately 7 billion SEK from 3 331 to 3 338 billion SEK. At the same time the value in constant prices (previous year's prices) has increased with 13 billion SEK.

Deflator

	2010 Final	2010 Prel.*
GDP	100.8	101.0
Import	100.2	99.7
Household final consumption expenditure	101.5	101.4
Government final consumption expenditure	101.4	101.7
Gross capital formation	100.4	100.1
Gross fixed capital formation	100.5	100.2
Market producers and producers for own final use	100.2	100.0
Central government	102.5	100.4
Local government	101.9	101.3
Export	99.5	99.5

* Preliminary figures, refers to the figures published in May 2012.

Income and savings for institutional sectors

Sweden's net lending to foreign countries amounted to 221 billion in 2010, which is a revision of almost one billion compared to the latest published assignment from the May 2012. Sweden's total net lending increased by 12 billion in 2010 compared to 2009. Data for 2009 is also revised upwards by almost 1 billion when updated data regarding the balance of payments have been included in the calculations. The table below shows the results, and revisions of net lending of the various institutional sectors for the years 2008-2010.

Net lending for institutional sectors, SEK billion, current prices

	Net lending			Revisions		
	2010	2009	2008	2010	2009	2008
S1 Total economy	221	209	277	1	1	0
S11+12 Corporations	128	90	110	5	4	-1
S11 Non-financial corporations	90	44	33	16	4	0
S12 Financial corporations	38	46	77	-11	0	-1
S13 General government, consolidated	-1	-30	69	1	0	0
S1311 Central government	-13	-26	42	1	0	0
S1313 Local government, consolidated	6	-9	-4	0	0	0
S13131 Municipalities' etc.	4	-7	-4	0	0	0
S13132 County councils	1	-1	0	0	0	0
S1314 Social security funds	6	5	31	0	0	0
S14+15 Households and NPISH	93	148	95	-5	-3	1
S14 Households	89	144	84	-7	-3	1
S15 Non-profit institutions serving households	4	4	10	3	0	0
S1N Not specified sector	1	1	3	0	0	0

Non-financial companies showed a net lending of 90 billion in 2010, which was an increase of 46 billion compared with 2009. The data for non-financial companies has been revised up by 4 billion 2009 and up 16 billion in 2010 in connection with this release compared with recent published data from May 2012. Financial corporation's net lending amounted to SEK 38 billion in 2010, which is a decrease of 8 billion compared with 2009. Financial corporations' data have been revised down by 11 billion in 2010.

General government net lending rose 30 billion in 2010 compared with 2009 and ended at -1 SEK billion for the full year 2010. Central government net lending was negative in 2010 and amounted to - 13 billion, while local municipalities, county councils and the social security sector showed positive figures +4, +1 and + 6 billion in net lending in 2010. Net lending for the public sector elements were revised with most of 1 billion, the state improved figures for 2010 compared with previously calculated figures.

The household sector net lending including non-profit institutions serving households (NPISH) amounted to SEK 93 billion in 2010, down by 56 billion compared with 2009. Net lending of households including NPISH have been revised upwards by 1 billion for 2008, down by 3 billion in 2009 and down by 5 billion for 2010 in connection with this release compared with data published in May 2012. Revision 2008 is due to the fact that household savings pensions reserves

were revised up by 1 billion and the 2009 revision was due to household income from dividends were revised down by 3 billion.

The household sector disposable income, including NPISH, amounted to 1655 billion in current prices in 2010. The real disposable income growth was 1.6 percent in 2010 compared to 2009. Savings rate was 8.3 percent. Revisions of income, growth of income and savings are shown in the tables below. Household disposable income and savings are downward revised 2009 when income from dividends of the actual households were revised down by 3 billion. The effect on real growth of income is -0.2 percentage points and the effect on the savings rate is -0.2 percentage points. Savings have been revised upwards in 2008 when households savings in pension reserves were revised up by 1 billion. The effect on the savings rate is + 0.1 percentage 2008. The revisions 2010 is due to the detailed yearly calculations now been completed and that all parts of the calculation are reviewed and supplemented with yearly sources in some cases. The disposable income of the total households, including households' non-profit organizations has been revised up by 4 billion, but the consumption expenditure were also revised upwards + 6 billion, it means that the savings rate has been revised down by 0.1 percentage points. The real disposable income growth has been revised up by 0.4 percentage points in 2010, which is explained by the data for disposable income has been revised in both 2009 and 2010.

S14+15 Households and Non-profit institutions serving households

	2010	2009	2008	Rev. 2010	Rev. 2009	Rev. 2008
Disposable income, current prices, SEK billion	1655	1605	1542	4,3	-3,1	0
Disposable income, real growth, percent	1,6	2,0	2,3	0,4	-0,2	0
Savings rate	8,3	11,0	9,0	-0,1	-0,2	0,1

The real household disposable income amounted to 1599 billion in 2010, which is a real increase of 1.6 percent compared with 2009. Savings rate was 8.3 percent, down by 2.8 percentage points compared with the savings ratio 2009.

S14 Households

	2010	2009	2008	Rev. 2010	Rev. 2009	Rev. 2008
Disposable income, current prices, SEK billion	1599	1551	1483	2,6	-3,1	0
Disposable income, real growth, percent	1,6	2,6	2,3	0,3	-0,2	0
Savings rate	8,3	11,1	8,6	-0,3	-0,2	0,1

The disposable income is comprised of several components such as mixed income, wages, property income and various transfer incomes in revenue and taxes, social security contributions and capital expenditures on the expenditure side. These flows are summed together to disposable income. The table below shows a summary of household disposable income in national accounts.

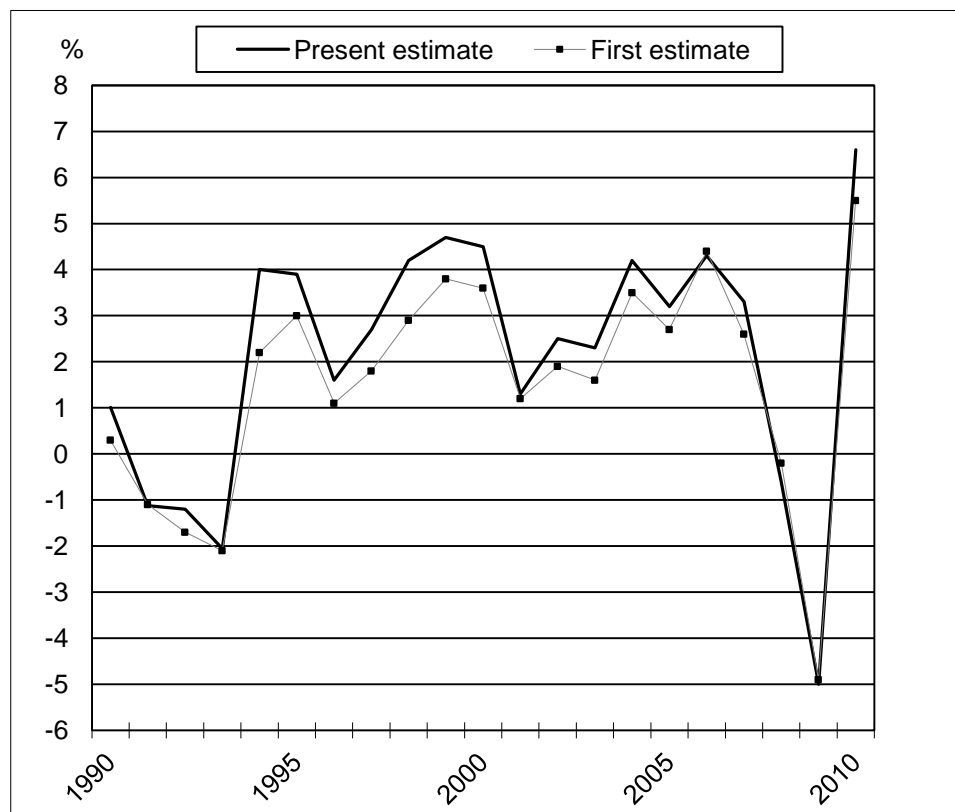
S.14 Households disposable income, SEK billion, current prices

	2009	2010	Growth
1. Operating surplus and mixed income, net (B2n+B3n)	141	148	5,3%
2. Wages and salaries (D11)	1 305	1 346	3,1%
3. Property income, net (D4.REC-D4.PAY)	116	113	-3,2%
4. Social benefits other than social transfers in kind (D62.REC)	574	582	1,5%
5. Social contributions, net (D12.REC-D6111.PAY-D612.PAY)	12	12	3,8%
6. Sum of 1+2+3+4+5	2 148	2 202	2,5%
7. Employees-, self- and non-employed social contributions (D6112.PAY+D6113.PAY)	-57	-52	-9,3%
8. Current taxes on income (D5.PAY)	-517	-528	2,1%
9. Sum of 7+8	-574	-580	1,0%
10. Other current transfers, receivable (D7.REC)	50	52	4,5%
11. Other current transfers, payable (D7.PAY)	-73	-75	3,2%
12. Sum of 10+11	-23	-23	0,1%
13. Disposable income, net 6+9+12 (B6n)	1 551	1 599	3,1%
14. Disposable income, net, constant prices (B6real)	1 593	1 619	1,6%

In general about GDP revisions

The diagram below shows the difference between the first and the present GDP estimates for each year. The first GDP estimate is calculated as the sum of four quarters and is published in Mars the following year. The quarterly accounts are based on much more aggregated information and indicators, e.g. sales data where there is no information on the costs structure of production. The annual accounts are based on more detailed information.

GDP growth according to the first and present estimate

The first preliminary estimates, i.e. quarterly estimates, for the time series before 1999 were based on SNA 68, while the following years are based on SNA 93 and ESA 95. The National Accounts definition has been revised between these manuals.

The statistical sources for the National accounts have been improved over time. One example of this is the annual Business statistics, which is from 1997 better adjusted to the National Account purposes. Another example is the quarterly Turnover statistics, which has been extended to include almost all of the services activities. The development of new price indices is a continuous process and new improved indices are introduced into the calculations as they are developed.

With this in mind, the diagram shows growth figures from different estimations of GDP growth. As can be seen, the quarterly estimates (see dotted line) have had a tendency to underestimate the growth as compared to the annual estimates. The average change between the first and the present GDP estimates is 0.58 percentage points for the whole period.